

حاشیه‌نشینان ۴۵۰ هزار نفری در تبریز

افزایش روزافزون جمعیت و گسترش جغرافیایی تبریز در کنار عدم توازن توسعه شهری باعث شده تا هم‌اکنون بیش از ۴۵۰ هزار نفر حاشیه‌نشین بصورت کاملاً نامناسب، در خانه‌هایی غیرایمن در این کلانشهر زندگی کنند.

افزایش روزافزون جمعیت و گسترش جغرافیایی تبریز در کنار عدم توازن توسعه شهری باعث شده تا هم‌اکنون بیش از ۴۵۰ هزار نفر حاشیه‌نشین بصورت کاملاً نامناسب، در خانه‌هایی غیرایمن در این کلانشهر زندگی کنند.

به گزارش خبرنگار مهر، حاشیه‌نشینان نوعی از شیوه زندگی است که نسبت به سه شیوه رایج زندگی یعنی شهری، روستایی و عشایری متفاوت بوده و با ویژگی‌های اقتصادی و اجتماعی مخصوص به خود، بافت فیزیکی معینی را به وجود می‌آورد؛ حاشیه‌نشینان به دلیل فقدان تطبیق محیط شهری و پسران شهری از محیط‌های شهری پس زده می‌شوند و به تدریج به کانون‌های پیوسته یا جدا از هم در اطراف شهرها پناه می‌آورند.

مقایسه این آمار نزدیک به نیم میلیون نفری که به تازگی توسط شهردار تبریز ارائه شده با جمعیت یک و نیم میلیون نفری این شهر، نشان می‌دهد که یک سوم جمعیت تبریز در مناطق حاشیه‌نشین زندگی می‌کنند و بی‌شک این معضل باید به صورت جدی پیگیری شده و رفع شود.

با توجه به اسکان درصد بالایی از شهروندان در این مناطق شاید بتوان گفت که ادغام واقعی نواحی حاشیه‌نشین در درون نظام‌های شهری یکی از راه‌حل‌هایی است که می‌تواند مدل‌های بهسازی و ساماندهی حاشیه‌نشینان را به صورت مطلوب اجرا کند و شهر را از چنگ این معضل‌رهای بخشد.

برای همین منظور از چند ماه گذشته شهرداری تبریز پروژه ۲۲۰ واحدی را برای اسکان ۱۵۰۰ نفر از حاشیه‌نشینان تبریز آغاز کرده که با توجه به آمار بالای حاشیه‌نشینان در تبریز پروژه‌ای کوچک است که جوابگوی خیل عظیم حاشیه‌نشینان در تبریز نیست. گشت و گذار خبرنگار مهر در مناطق حاشیه‌نشین شهرداری منطقه ۱۰، شهرک ارم، محلات آخماقیه، حافظ، خلیل‌آباد، وحدت، داداش‌آباد، سیلاب، احمد‌آباد، کوثر، مفتاح، طالقانی، عباسی، قره‌باغی، همت‌آباد، لاله، مارالان، منبع، یوسف‌آباد، حجتی و کجوار نشان می‌دهد که این مناطق با تبریز توسعه یافته مرکز شهر تفاوت اساسی دارد.

حاشیه‌نشینان این مناطق در خانه‌های غیرایمن زندگی می‌کنند که این خانه‌ها بیشتر شبیه آلودگی هستند و وقوع زلزله‌ای کوچک در کلانشهر تبریز می‌تواند فاجعه‌ای بزرگ در پی داشته باشد، چراکه بسیاری از این خانه‌های مسکونی استحکام حداقلی را ندارند و علاوه بر اینها وضعیت بهداشتی و امکانات درمانی نیز در این مناطق مطلوب نیست.

تبریز از توازن توسعه شهری مناسبی برخوردار نیست

عضو کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی در گفتگو با خبرنگار مهر با اشاره به اینکه تبریز از توازن توسعه شهری مناسبی برخوردار نیست و این عامل باعث بروز پدیده حاشیه‌نشینان از سال‌های قبل شده، گفت: عمر توسعه حاشیه‌نشینان در اطراف تبریز به ۵۰ سال گذشته بر می‌گردد که عوامل مختلفی باعث بروز این چالش شده است.

محمداسماعیل سعیدی با اشاره به اینکه در چند سال اخیر حاشیه‌نشینان به معضلی جدی در مدیریت شهری تبریز تبدیل شده است، افزود: وضعیت حاشیه‌نشینان چندان مناسب نیست و روز به روز جمعیت آنها هم افزایش می‌یابد که جا دارد تدبیری برای این موضوع اندیشیده شود.

وی با تأکید بر اینکه برخی سیاست‌های اشتباه دولت باعث افزایش حاشیه‌نشینان در تبریز شد، ابراز داشت: باید شهرداری با حمایت‌های دولت و نیز دستگاه‌های اجرایی استان اقدام به ساخت واحدهای مسکونی مقاوم و استاندارد برای این حاشیه‌نشینان کند چراکه آنها در خانه‌هایی غیرایمن زندگی می‌کنند.

سعیدی با بیان اینکه حاشیه‌نشینان از روی ناچاری به زندگی در این مناطق پناه برده‌اند، افزود: تعداد بالای افراد ساکن در این مناطق تهدید آفرین بوده و در صورت بروز حوادث طبیعی، امکان ارائه هرگونه عملیات امداد و نجات را مختل می‌کند.

این نماینده مردم تبریز، آذرشهر و اسکو با تأکید بر اینکه این مناطق با محروم ماندن از خدمات عمومی از جمله مراکز آموزشی، فرهنگی و بهداشتی به مرکزی برای شیوع انواع بیماری‌ها و ناهنجاری‌های اجتماعی تبدیل شده است، گفت: حاشیه‌نشینان از چندین سال گذشته با افزایش جمعیت و به تبع آن مهاجرت به شهرهای بزرگ آغاز شد و اکنون با انتقال فرهنگ‌ها، ساخت و سازهای غیر اصولی ادامه پیدا می‌کند که نیاز است برای این مسئله چاره‌ای اندیشیده شود.

تبریز بیشترین تعداد حاشیه‌نشین را در کشور دارد

معاون فنی و عمرانی شهردار تبریز نیز در این خصوص به خبرنگار مهر گفت: یک سوم مردم تبریز حاشیه‌نشین هستند و در بین تبریز بیشترین تعداد حاشیه‌نشین را در کشور دارد.

محبوب عبدالله پور با تأکید بر اینکه حاشیه‌نشینان به معضلی جدی و خطرناک در کلانشهر تبریز تبدیل شده است، افزود: اگر زلزله‌ای نه چندان بزرگ در این مناطق به وقوع بپیوندد بدون شک همه خانه‌ها بر سر حاشیه‌نشینان ویران شده و حتی جایی برای نشستن هلی‌کوپترهای امداد نیز نخواهد بود چراکه اکثر این واحدها در دامنه کوه و در جاهای غیریکنواخت به صورت

کاملاً غیراصولی ساخته شده است.

وی با بیان اینکه وضعیت حاشیه نشینان چندان مناسب نیست و روز به روز جمعیت آنها هم افزایش می یابد، گفت: بیشتر حاشیه نشینان به صورت قبیله ای ساکن هستند و علاقه ای به ترک منزل و یا خانه خود ندارند برای همین شهرداری تبریز اقدام به ساخت ۲۲۰ واحد در فاز اول پروژه اسکان حاشیه نشینان کرده است.

عبدالله پور با بیان اینکه این واحدها در کنار خانه سلامت ارم در شهرداری منطقه ۱۰ ساخته می شود، ابراز داشت: این پروژه ۷۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارد که با اعتبار ۱۵۰ میلیارد ریالی آغاز شده و قرار است نزدیک به ۱۵۰۰ نفر از حاشیه نشینان در آنها ساکن شوند.

معاون فنی و عمرانی شهردار تبریز همچنین با تأکید بر اینکه باید گام به گام در انتقال حاشیه نشینان عمل کنیم تا شاهد بروز دیگر مشکلات ناشی از آن نباشیم، گفت: به عنوان مثال این پروژه فاز اول طرح اسکان حاشیه نشینان در خانه های امن است که امید داریم دیگر پروژه های مرتبط با این طرح نیز همچون ایجاد راه های دسترسی با سرعت خوبی پیش رود.

عدم همکاری دستگاه های اجرایی با شهرداری تبریز در رفع معضل حاشیه نشینی

عبدالله پور از عدم همکاری دستگاه های اجرایی با شهرداری تبریز در رفع معضل حاشیه نشینی خبر داد و گفت: همه مسئولان شهری در ساماندهی وضعیت حاشیه نشینی در تبریز مسئولند و انتظار داریم همه دستگاه های عمرانی از قبیل استانداری، فرمانداری و اداره کل راه و شهرسازی در این خصوص به شهرداری تبریز کمک کنند.

وی از رسانه ها نیز خواست تا در مورد خطراتی که مناطق حاشیه نشین و ساکنان آن را تهدید می کند، اطلاع رسانی کنند و اظهار داشت: شهرداری تبریز برای حل معضل حاشیه نشینی عزم جدی دارد ولی برخی از مدیران ادارات همکاری لازم را نمی کنند.

معاون فنی و عمرانی شهردار تبریز با تأکید بر اینکه اداره کل راه و شهرسازی باید چهار نقطه دیگر نیز در اختیار شهرداری قرار دهد تا پروژه اسکان حاشیه نشینان دنبال شود، گفت: این سرعت فعلی پروژه جوابگوی نیازها نیست چراکه ما برای ۴۵۰ هزار نفر حاشیه نشین فقط ۲۲۰ واحد مسکونی ساخته ایم.

وی همچنین افزود: با این کندی سرعت فکر می کنم اتمام پروژه اسکان تمام حاشیه نشینان تبریز بیش از ۱۰ سال طول می کشد چراکه ادارات دیگر برای حل این معضل احساس وظیفه نمی کنند و با شهرداری تعاملی ندارند.

عبدالله پور با تأکید بر اینکه ساماندهی حاشیه نشینی در تبریز با مشارکت همگانی امکان پذیر است، گفت: بخش مهمی از بافت حاشیه نشین شهر تبریز در مجاورت منطقه گردشگری عون بن علی است که در سال جاری برنامه ویژه و عملیاتی برای انتقال ساکنان مناطق حاشیه نشین در اطراف کوه عون بن علی داریم.

امکان جابه جایی و یا اسکان تمام حاشیه نشینان در مکان فعلی امکان پذیر نیست

معاون عمرانی استاندار آذربایجان شرقی نیز در گفتگو با خبرنگار مهر با اشاره به اینکه امکان جابه جایی و یا اسکان تمام حاشیه نشینان در مکان فعلی امکان پذیر نیست، ادامه داد: متأسفانه کلانشهر تبریز تعداد زیادی حاشیه نشین دارد که آنها با مشکلات زیادی مواجه هستند و نیاز است آنها را به واحدهای مسکونی ایمنی انتقال داد.

محمد صادق پورمهدی با تأکید بر اینکه عملکرد شهرداری در موضوع اسکان حاشیه نشینان مثبت است، ادامه داد: ولی باید به این نکته توجه کرد که اسکان تمام حاشیه نشینان در مکان های فعلی امکان پذیر نیست و همچنین ساخت واحدهای جدید نیز زمان بر است.

وی با اشاره به اینکه باید با بالابردن استانداردهای زندگی در روستاها و فراهم نمودن امکانات مناسب تفریحی، سرگرمی و آموزشی و بهداشتی تمایل به زندگی در روستاها را افزایش داد، اظهار داشت: در تبریز و از طرف استانداری ۱۱ هکتار زمین به شهرداری برای ساخت واحدهای ایمن برای حاشیه نشینان اختصاص داده شده است.

با وجود این برنامه ها و مباحثی که در خصوص معضل حاشیه نشینی مطرح می شود امیدواریم که با توجه به مشکلات و مسایل ناشی از رشد حاشیه نشینی در برخی مناطق تبریز، توجه جدی به حل این پدیده و جلوگیری از گسترش آن در اطراف این شهر صورت گیرد.

گزارش: محمدرضا علی اشرفی